

nyilatkozat közzétételére, mert az oly erkölcsi megbélyegzéssel jár, minek elviselésére képes nem leszek soha, mely ellen lelkiismeretem hangosan tiltakozik. Kész voltam inkább megnevezni az incriminált cikk szerzőjét.

A vége mindennek a volt: ez párt-érdek, mely előtt meghajolni tartozom; közölnöm kell a nyilatkozatot s visszavonom a cikkeket, ez a párt változtatatlan határozata. Az incriminált cikk szerzőjét kiadnom direct megtiltott. Sőt fenyegetve lettem gr. Bánffy B. képviselő úrtól, hogy a míg a nyilatkozatot nem közlöm, addig a szerkesztőség től sem mentenek fel; azonkívül el-esse a nekem még a szerkesztésre való meghívásomkor tett ígéretétől is. Ellenben, ha engedelmeskedem: ígértek mindent. Kikötés helyezett addig is, míg tanszék ürül, ideiglenesen a kolozsvári kataszteri igazgatóságnál a Pál Gyula felügyelővé lett előléptetése által megüresült kataszteri titkárságot. Még sem szám-tam el magam a nyilatkozat közzétételére. Híjjáb várokozván ezuttal a nagyméltóságú miniszter elnök urnak Budapestre való visszatérésére, január 8-ikán Kolozsvárra vissza utaztam.

Ittjanuár 14-én a párt nevében Bokros Elek képviselő ur keresett fel újra. En már sajátpereimre készen voltam. Azt hittem, hogyha egy kerek hónapig kigyőztem az örök zaklatást, kigyőzőm még január végéig is, mikorra a tárgyalás ki volt tüzve.

Bokros Elek ur, mint ügyvéd nekem egykor főnököm és jöltevőm volt. Vele szemben is napokig tudtam ellenállani. Kész tervem volt saját pereimmel szemben: megnevezni e súlyosabb cikk szerzőjét s elviselnem a magam felelősségét.

A képviselő urnak a szabadelvű párt érdekei hangoztatásával, hathatós rábeszéléssel s a párt és kormány nevében tett ígéreteivel, végre 1881. január 20-án sikerült engedelmeskednem birnia. Megígértem, hogy a sajátpere elenyésztesítésére s illetőleg az inkriminált cikkekre rám kényszerített visszavonásába belemegyek, de csak is az oly sokszor hangoztatott párt érdekében, melynek azonban pártérdekességét magam soha el nem ismerem.

Bele megyek pedig azon kikötéssel, hogy a) a sajátpör visszavonásán kívül, egyidejűleg a „Kelet“ vonja vissza sértő cikkeket; b) a compomissum létre jöttéről sem én, sem más az érdekeltek közül egyetlen betű magyarázatot sem adhat. Ezekre becsületszót kötöttem ki, ezek feltételei voltak engedelmeségemnek. Azért kötöttem ki, mert ellenfeletem is mertem s mert én a nyilatkozat közzététele után a lap szerkesztését id. Frits Albert urnak voltam átadandó s esse eg felmerülő új polemikát — mert — lönyöm se lett volna — kerülnöm kelle.

Kikötéseim elfogadtattak; a a nyilatkozatok közzétették és a sajátpör visszavonott. En másnap délután a lapot Fritsnak átadtam.

Es egy nappal később a „Kelet“ január 22-iki számában, ama pap — kiért a párt annyira belenyúlt az én magán jogkörömbe — egy névén nem nevezhető közleményt tett közzé, mely oly magyarázatot adott a compomissumnak, s úgy tüntette fel a létrejött kiegyezést, mintha azt én kezdeményeztem volna, én küldtem volna hozzá Bokros Eleket és mintha őt emberies érzülete birta volna rá, hogy én irántam irgalmasságot gyakoroljon s elálljon sajátpörétől.

Ez a nyilatkozat — mintán nekem lapom többé már nem volt, hol védekezzem — ugyszólvá orozva támadott meg becsüteltemben, meggyalázott jóembereim szemében, ellenségeim kárörömét ellenem zúdította, —

meghasonlításba hozott enmagammal, hogy majdnem a megüresült határáig jutottam el miatta.

(Folytatása következik.)

A kolozsvári kataszteri kerület gyűlése.

Január 8.

Ma délelőtt fél tizenegy órakor, a kolozsvári kataszteri kerületi bizottság a városi tanácssteremben összülést tartott, melyen a bizottsági tagok mind jelen voltak.

Elnök báró Huszár Sándor, meleg beszéddel üdvözölte a jelenlevőket s mindenekelőtt a szabályszerű megalakulást ejtette meg, a járási bizottságba újonnan beválasztott tagok ünnepélyes fogadás tételével, s az érkezelési jegyző-választásával, mely utóbbi tisztre Paál Gyula kataszteri felügyelő kéréstét fel.

Bónis István a kerületi bizottság utazó küldöttségének alelnöke terjeszté be ezután, az utazó küldöttség működéséről a jelentést, mely szerint a kerülethez tartozó 7 vármegyei kerület: Kolozsvár, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Csik, Udvarhely, Maros-Torda és Torda-Aranyos megyék s az ebben foglalt 19 becsőljárást terület s illetőleg az ezen becsőljáráásokban foglalt 44 osztályozási vidéket a kir. kataszteri kerületi felügyelők, járási becsők és becsőbiztosokkal együtt három időszakon át — és pedig 1880. évi szeptember hó 15-től ugyanazon év október hava 14-ig, 1881. évi május hó 14-től ugyanazon év június hó 2-ig — és ugyanazon év augusztus hó 25-től ugyanazon év szeptember hó 14-ig tartó időközben beutazták.

Es pedig: az első időszakban beutazták: Kolozs megye, Szolnok-Doboka és Naszód-Beszterce megyékből származóknak község határát.

A második időszakban beutazták: Torda-Aranyos-, Kolozsvár- és Maros-Tordamegyékből származóknak község határát.

Végre a harmadik időszakban beutazták: Maros-Torda-, Csik- és Udvarhely megyékből származóknak községi határát. Ezek szerint a küldöttség tanulmányozott összesen 505 község határát, vagyis — mintán a kolozsvári kataszteri kerületnek 1319 községe van — ennek 38 százalékát.

Ezen utazás kiindulási pontul szolgált a tiszta jövedelmi tételekre vonatkozólag 1880. évi ápril hó 26-án összeállított tervezet. Ezen tervezet alapján a járási mintatereket a mg. osztályba sorozott egybeahonított s a különböző járáások ugyanazon mivélési águ és osztályú mintatereivel egybevetették s azoknak alapján 25 osztályozási vidéken összesen 280 jövedelmi tétel jött, részint azok s mint községgel, és teljes méltánnyalálással előmenek, igen nagy részben a kir. kataszteri közegok kezdeményezésére folytán a földbirtokos közönség érdekében előnyös változás alá. Ennek igazolásul benyújtunk egy tisztajövedelmi táblázatot.

Ezen táblázatot szerint a tiszta jövedelmi fokozatok tételeit egy az egyes becsőljáráások, mint az egész kerülethez nézve egymással arányban állóknak és a viszonyoknak (eltekintve az országos aránytól) megfelelőknek találták.

Ezen táblázatot tárgyalása alá vette egyes tételeiben a múlt évi decz. 8-án és 9-én tartott értekezlet, s azt összehasonlítva a járási bizottságok által eddig emelt észrevételekkel, úgy találta, hogy a 18 járás közül 11 minden észrevétel nélkül elfogadta. A többi nyolcz b. járás észrevételét részben méltányosnak találja a küldöttség, s ezt a kerületi bizottság figyelmébe ajánlja.

A járási bizottságok által tett észrevételekre nézve azt is felemlítik, hogy összesen 5 járási bizottság 15—25 s egy járási bizottság az erdőkre nézve 50 százalékgig terjedő leszállítását kérelmezte a tiszta jö-

vedelmi tételeknek, mely kívánságok teljesítését, egyfelől azért, mert azok egyáltalában nem indokoltak s így csak oda vetett számtételeknek tekinthetők, — másfelől pedig azért, mert bármelyik becső járás tiszta jövedelmi tételeinek leszállítása az egész kerület kebelében felállított arány egyensúlyát megzavarná — éppen nem ajánlhatjuk! Ezek után így folytatják:

Bátrak vagyunk még e helyütt fel- említeni azon körülményt is, hogy három, névszerint a szász-régi, maros-ludasi és tordai járási bizottság, több községre nézve azon aggodalmának adott kifejezést, hogy a tiszta jövedelmi tételek azon községek terhére helytelenül alkalmaztattak, mire nézve a kir. kataszteri közegektől azon megnyugtató nyilatkozatot nyertük, hogy ezen községek sérelmei még az egyéni felszámolásra kitűzendő határnap előtt hivatalból megvizsgáltatnak s a mennyiben a megvizsgáltatnak s a mennyiben a sérelmek alaposnak találtnának, hivatalból orvosoltatni fognak. Ezen nyilatkozat folytán a járási bizottságok ez irányú felszámolásának tudomásul vételét vagyunk bátrak ajánlata hozni.

Továbbá fel kívánjuk említeni, hogy a kerület erdő-területeit, a mennyiben az általuk beutazott mezőgazdasági területtel egybeestek, szintén szemle alá vettük, s így ezen erdőterületekre nézve a tiszta jövedelmi tételek elfogadását saját tapasztalataink alapján hozhatjuk ajánlata; az ugynevezett havasi erdőterületeket azonban megválasztott erdő-küldöttségünk különböző s általa legyőzhetetlen nehézségek miatt nem utazhatván be, ezekre nézve véleményünk egyfelől a járási bizottságok nyilatkozataira másfelől pedig küldöttségünk tagjainak előadott véleményére alaptottak, s hogy a tiszta jövedelmi tételeivel helyes arányban állanak, igen megnyugtatólag igazolja azon körülmény, hogy a 19 becsőljárással 44 osztályozási vidékből csak 6 becsőljáráásban tétetett észrevétel s ezen észrevételek is csak bizonyos 15—50 százalékgig terjedő leszállítás kérelmeztek, a nélkül azonban, hogy ezen kérelem alapos indokokkal s adatokkal támogatva lenne; — e tekintetben is tehát a fennebb már kifejtett indokainkra hivatkozva, egyéb véleményét nem terjeszthetünk a mélyen tisztelt kerületi bizottság elébe, mint-hogy az ez iránti kérelmeket figyelmen kívül hagyni méltóztatassék.

Ezek után nem mulaszthatjuk el azonban azon aggodalmunknak adni kifejezést, hogy a kolozsvári kataszteri jövedelem tétel, az ország más kerületeihez viszonyítva, igen magosan vannak előíranyozva.

Jól tudjuk, hogy e tekintetben a megfigyelés és határozás nem a kerületi, hanem az országos bizottságot illeti, mindazonáltal kötelességünk ezen aggodalomról jelentést tenni, s legalább általánosságban felsorolni azon okokat, melyek ezen aggodalomra hatással vannak.

Általában tudva van, hogy az 1875. évi VII. t. cz. 19. §. szerint a mezőgazdasági termények árúal az 1867—1872. évig terjedő hat évi időszak alatti közepárk vétettek fel, s ezek szolgálták a tiszta jövedelmi tételek kiszámításánál alapul, tehát egy olyan időszak, midőn a Királyhágón inneni részben termett gabona a romániai gabona versenyé ellen határvámmal védve volt; ugyde ezen védelmet az 1876. évi erre vonatkozó törvényezik magasabb állami érdekekből megszüntette s kitette a királyhágón inneni részben mezőgazdait a romániai — ottan sokkal olcsóbban előállitható, tehát olcsó-

ban eladható s a climátikus viszonynál fogva a piacra hetekkel előbb vihető gabona-versenyének, miáltal a mezőgazdasági termények értéke éppen a királyhágón inneni részben — melyek ezen tömeges behozatalhoz legközelebb vannak s így annak következményeit leginkább érzik s melynek piacai ezen behozott mezőgazdasági terménnyel túláraztatnak — egy-szerre és rohamosan aláhanyatlott, s hogy ezen concurrentia még inkább fokoztassék, időközben jött létre a romániai vasuti csatlakozás, mely a vámmentes gabonának gyors és olcsó kiállítását biztosítja és létre jött ezen vasuti csatlakozás a nélkül, hogy a királyhágón-inneni részek vasuti hálózata kiépítve lenne s így a climátikus viszonyok által ezen ország részről elvont időben elöny, bár a gyors szállítási által némileg pótolva lenne! Mely körülmény annál inkább megfontolandó, mert éppen ezen hazarész van a világpiacztól legátvó-labb s a reá nézve legközelebb eső fogyasztó országok: Moldova- és Gácsországal semmi vasuti összeköttetés sincs s így kénytelen a nyugati piacokat felkeresni s megterhelni gabonáját a hosszabb vasuti szállítási tetemesebb fuvarköztségeivel.

Nem kevésbé fontos azon körülmény, hogy míg az anyaország a mezei rendőrségre nézve törvény felett rendelkezik, addig ezen hazarész azt nélkülözve, a a mezei rendőrség hiánya miatt mezőgazdáink évenként tetemes vagyoni károsodásnak vannak kitéve.

Mint szintén lényeges és kiváló figyelembe veendő körülményt kívánjuk fel- említeni, hogy ezen kerületben is úgy, mint e hazarészben általában a birtokok legnagyobb része rendezetlen s így a mezőgazda ugyanazon minőség és terület mellett tetemesen csekélyebb jövedelmet vesz be, mint ott, hol a birtokviszonyok rendezve vannak; ezen állításunk igazolására legyen szabad felemlenünk, hogy ezen kerület összesen 1319 községe közül csak 151 községben van a tagosítás keresztül vive, e szerint tehát alig valamivel több mint 8 százaléka van berendezve a kerület mezőgazdaságának s ennek legnagyobb része csak a legutóbbi időben lev rendezve, még mindig a berendezés nehézségeivel s a birtokrendezési költségek fedezésének terhével küzd. S ehez járul még azon körülmény, hogy éppen ezen kerületben a népesség számaránya a lehető legenyelöltebb, — mert míg a kerület egyes vidékein még túlnépességről is szólhatunk, addig a kerület más vidékei leggye-rebb népességgel, tehát a munkáskéz hiányával küzdenek.

Figyelemre vettünk kérjük azon körülményt is, hogy az ezen kerület vidékei az általuk termelt gabona minőségére, mennyiségére, sulyára, a termelési és szállítási, valamint az értékesítési viszonyokra nézve az ország többi vidékeinek messze mögötte állanak.

Az erdei termékekre nézve kiválóan figyelembe venni kérjük, hogy vasutaink mentén a közén használat mind általánosabb kezdve válni, erdei termékeink zömét a tűzfát, mind inkább inkább szorítja ki a fapiaczkokról, s így azok értékesítésére hátrányos befolyással van.

Végül nem mulaszthatjuk el a mélyen tisztelt kerületi bizottság becses figyelmébe ajánlani, hogy míg eddig a földadóra nézve ezen hazarész és az anyaország között előbbi előnyére 10% század százalé különbség most már ezen hazarész hátrányára 10 százalékra változnék, vagyis a jelenlegi adóal és a feltételezett adóal között ezen hazarészre nézve 20 százalé különbség fogna mutatkozni.

Elekes Gy. Marosán s más tagok pro et contra szóló megjegyzései, valamint Huszár Sándor br. elnök és Bónis István felvilágosító értelmezései után, a gyűlés általánosságban elfogadta a jelentést, oly-

dolgotat bizonyos időben kellett megtenni, az eredetiséget bűnek tartotta; és Etel oly helyes emberismerettel bírt, hogy a Digby kisasszony jellemét az első tekintet-re úgy szölvá ösztönszerűleg megértette. Digbey kisasszony megnyerő nyájas mosolyal nyújtá ki kezét.

Gordon kisasszony mennyire örülök, hogy láthatom — mondá; a kegyed atyja annyit beszélt kegyedről, hogy igazán türelmetlenül vártam e pillanatot.

A szép fiatal arc nem mosolygot reá vissza.

Nagyon hízelgők e szavak — válaszolá Etel büszkén.

Sir Leonard választottja e pillanattól kezdve belátta, hogy az Etel szeretetét nem fogja megnyerni.

Kellemes lovalgások volt ugye? — folytató Digbey kisasszony. A Chantreyi erdő soha sem láttam szebbnek.

Az erdő elég szép volt, válaszolá Etel, de lovalgásunk nem volt kellemes.

Digbey kisasszony rögtön látta, hogy vesszedelmes tére lépett, s mint ügyes vezér, visszavonult.

Sir Leonard is észre vette, hogy a társalgás nem igen kellemes irányt vett, t elérkezettnek látta az időt, hogy beleavatkozzék. Digbey kisasszonyhoz lépett s beszélgetni kezdett vele.

Laura felszólította Etelt, hogy nézzék meg a rózsákat, s elmentek az öregebbeket egyedül hagyva.

megjegyzéssel, hogy a járási jegyzőkönyveit tárgyalni kívánja.

Elekes György indítványára pedig gyűlés az utazó bizottságnak köszönetet szavaz.

A tárgyalás folyamán, az egyes járási jegyzőkönyvei olvastatván fel, miközben az idő annyira előhaladt, hogy a bizottság által javasolt tarifa elfogadása lett, csak a holnapi gyűlés fog dönteni

Válasz a „szerk.“ urnak.

Szt. I. eresztur, január 5.

T. szerkesztő ur! Az Ellenék egyik közelebbi számában a helybeli jótékony négyet ügyében tett felhívására, melyben jónak látta függetlenségem — és elfogulat-lanságomra is hivatkozni — van szerencsém mindenk előtt megjegyezni, hogy

1. A függetlenségre való hivatkozás aligha nem egy kis malitiából történt mert hiszen jól tudja, hogy házas ember vagyok és

2. azt is jól tudja, hogy minden pereputtytól együtt tagja vagyok a nögyeletnek s ebből elehet képzelni az én elfogulat-lanságom mivoltát.

Ezek előre bocsátása mellett, igen röviden tehetem meg észrevételeimet, az ismeretlen ur által írottakra.

Tehát szabálytalan eljárások történtek? Én, a ki az országos törvényeket sem bírom megtanulni: honnan vegyek időt mindazon egyletek és társulatok alapszabályait könyv-kül megtanulni, melyeknek tagja vagyok? Erre tehát csak annyit mondhatok, hogy nem ismerem a szabályokat, nem tudhatom: történt-e szabálytalan eljárás?

Az elnökök önkényesen járnak el ismeretlen ur szerint? Ugyan kényes ember lehet az az ur. Rajtam is regnál egy elnök (nem nögyeleti) de azért nem szaladok mindjárt az Ellenékhez segítségért, s ez esetben sincs a „Függetlenség“ vagy a függetlenség. S azt mondom ismeretlen urnak, hogy ha történnék is ilyes valami: mind egyik elnökünk elég szép asszony arra hogy jussa legyen erre.

Több tag kilépett vagy kilépni szándékozik?

Nem gondolnám. Én beléptem a nögyeletbe, a vöröskereszt egyletbe, a szövögyelethe, a Casinóegyletbe, székegyletbe, a gazdasági egyletbe, a takarékpénztári egyletbe stb stb. Én kilépésem hallani sem akarok.

Tegyük fel, hogy van valami a dolgan. Hát atyafiságos eljárás az a szerkesztő úrtól, nyilvánosan hívn fel engem tudósítástételre?

Tudja mit? Egyet mnodok, kettő lesz belőle.

Caesar jelszava az volt, hogy a ki nincs ellenem, az velem van,

A Pompejusé: a ki nincs velem az ellenem van.

En pedig azt mondom, hogy a ki tölem azt kívánja, hogy amazonokkal hadakozzam: az nincs velem és az ellenem van. Értette?

Ezért most csak 5000 előfizetőt kívánok

r. l.

* Igénis, értem. Megyek is azonnal a Szongott Gerő boltjába, s megrendelek a tisztelt „r. l.“ urnak — hatvármányos híres függetlenségének jelképeit egy tucat... papucsot. Viselje egészséggel az njesztendőben. Szerk.

Gambetta temetése.

A francia köztársaság nagy halottjának temetése a lezsebrendben, legesélyesebb zavaró incidens nélkül ment végbe tegnapi délután Párisban. Nem emléttelenes tüntetés nem történt, sem a kommunisták nem zavarták a kegyeletet.

Digbey kisasszony szomorúan nézett utánuk.

Félek, hogy az Etel szeretetét nem tudom megnyerni, mondá; s Sir Leonard fájdalmas meglepetést fedezett fel hangjában.

Feléje fordult kezeit megfogva.

Kedves Ilonám, mondá, soha sem titkoltam előttem, hogy Eteltem iránt oly tulságos engedelkenyek voltak, hogy ő még most is egy elkenyezetett gyermek. Öszintén megvallva a mi intézkedésünk bizonyosan nem fogja tetszését megnyerni; de azért mégis arra kérek, légy kitartó, türelmes, miután az ő javára történik minden.

De ha oly nagy ellenszenv van iránta, nem jobb volna-e felhagyni vele?

Nem, bizonyval nem, válaszolá Sir Leonard. Etel soha sem tört ellenmondást, egész életében minden úgy történt, a hogy ő kívánta. Jávára fog szolgálni, ha megtagadja, hogy akaratának meg kell történi.

Félek, hogy ellenszenvet fog érezni irántam, miután annyi kellemetlenségek okozok neki, mondá Digbey kisasszony.

Ilona, reményilem mindezeket elfogad értem tünni? Megígérted, hogy feleségem leszel és szeretni fogsz, s az előtttől lev jövőben, csak egy komoly bajt, egy aggodalmat látok, leányom ellenszenvét minden ellenőrzés és felügyelet ellen, s azt a kellemetlenséget, mit eleinte neked fog szerezni.

(Folytatása következik.)

bámban, s theás eszszém párolgó gőzében még mindig a locomotive füstjét, a mező sürrü kódét, a lovak fénylő párját nézdelem. Tizenkettőt üt a kis fali óra rekedt hangon.

Ágyamban fekve uszom álom és ébrenlét között. Mintha egy távoli csemettyűszőzt hallanék és egy harsány hangot: „Kocsárd!“ 30 perc. Tessék kiszállani!

Es alszom — — alszom — — alszom!

Rachel.

Vezeklés.

A szerelem hídja szerzőjétől.

Angolból szabadon fordította: A mica.

III.

(A. Folytatás.)

De sem a nap fényes mosolygása, sem a madarak hymnusza, sem a virágok illata nem hozta a Gordon Etel vidámságát vissza. Lovaglások közben sir Leonard többször fordult feléje azt mondva:

— Etel, szeretnék vidámbabnak látni; hidd el a mit teszek, a te javadért teszem.

— Atyám, teljességgel nem tudom be látni, hogy miért kell neked az én különös hasznomért másodszeris megházasodnod; lehet, hogy te jobban tudod.

Sir Leonard egészen megkényebült, midőn Chantreybe értek.

— Meg lásd Etel, mondá, hogy Digby kisasszonyt szeretni fogod; ő oly jószívű, nézve és finom modoru, oly szeretet-

re méltó, hogy nem tudsz ellent állani, önkénytelenül vonzódol hozzá.

Etel nem válaszolt. Szívében erős lázadás folyt atyja határozata ellen; s szívében elhatározta, hogy soha sem fog engedelmeskedni annak a nőnek, ki meghalt edes anyja helyét foglalja el, hogy soha sem fogja szeretni, de sőt kedvét sem igyekszik keresni.

Lady Davencour és Digby kisasszony othon voltak; Sir Leonardot s leányát a salonba vezették, hol a báró nyugodt arcot igyekezett mutatni, a szép Etel pedig királynői magatartással: büszkén, dacosan s apját egy szóra sem méltava hallgatva ült le.

Sir Leonard végre megszokta a dolgot s indulatosan fordult feléje.

— Makranczos magaviseletű eléggé bizonyítja mily nagy szükség van egy olyan nőre, a ki tanítson, vezéreljen s olykor-olykor megdorgáljon. Etel, nem is említve azt, hogy az irántam tartozó tiszteletet mennyire megsérted, kénytelen vagyok figyelmeztetni, hogy magaviseleted nem művelt nőhöz illó.

A büszke ajkak nem nyitlak meg ment-ségre, lovalgó ruhájának uszályát némán, gúnyos megvetéssel szedte össze.

Pár perc múlva az ajtó megnyílt s Davencourt Laura lépett be. Egy pillantást vetett az atyáról a leányra.

Itt baj van, gondola magában a mint üdvözlésükre sietett.

— Anyám és Digby kisasszony a parkban vannak, mondá Laura. Ne menjünk ki hozzájuk?

Néhány perc múlva az egész társaság a szabadban volt, egy terebélyes bükkfa árnyéka alatt foglalva helyet. Lady Davencourt melegen fogadta vendégeit, ekkor sir Leonard megfogta leánya vonakodó kezét s Digby kisasszonyhoz vezette.

Néhány szóval bemutatva őket egymásnak, s Etel nyugodtan emelve fel büszke, de őszinte szeméit s jól megnézte annak a nőnek arcát, ki később oly végzetes befolyást gyakorolt rája.

A Sir Leonard leánya kellemes arcra nézett, melyen jó indulat s nyájas szelidség ömlött el; Digby kisasszonynak mosolygó nyílt tekintet s szabályosan szép szája volt, olyan arcza volt, mely rögtön tetszést aratott s bizalmat ébresztett, de forró szeretet nem nyerhetett soha. Egy olyan nőnek az arcza volt ez, kinek élete szűk korlátok között folyt le, s a saját kis világán kívül más világot nem ösmert. Ha igaz az az állítás, hogy az arc a lélek tükré, úgy a Digby kisasszony lelke jó volt ugyan, de nagyon törpe. Az ember nem ol-vasta ki arczából a nemes, nagy és szép gondolatokat; a társadalmi illemszabályok eléggé betöltötték lelkét. Ezeken kívül nem értett semmit; minden a mi feltűnő vagy szokatlan volt, hibának tűnt fel előtte. Ő a szabályoknak hódolt; az életet részletekbe osztandónak tartotta, szerinte bizonyos

— Anyám és Digby kisasszony a parkban vannak, mondá Laura. Ne menjünk ki hozzájuk?

Néhány perc múlva az egész társaság a szabadban volt, egy terebélyes bükkfa árnyéka alatt foglalva helyet. Lady Davencourt melegen fogadta vendégeit, ekkor sir Leonard megfogta leánya vonakodó kezét s Digby kisasszonyhoz vezette.

Néhány szóval bemutatva őket egymásnak, s Etel nyugodtan emelve fel büszke, de őszinte szeméit s jól megnézte annak a nőnek arcát, ki később oly végzetes befolyást gyakorolt rája.

A Sir Leonard leánya kellemes arcra nézett, melyen jó indulat s nyájas szelidség ömlött el; Digby kisasszonynak mosolygó nyílt tekintet s szabályosan szép szája volt, olyan arcza volt, mely rögtön tetszést aratott s bizalmat ébresztett, de forró szeretet nem nyerhetett soha. Egy olyan nőnek az arcza volt ez, kinek élete szűk korlátok között folyt le, s a saját kis világán kívül más világot nem ösmert. Ha igaz az az állítás, hogy az arc a lélek tükré, úgy a Digby kisasszony lelke jó volt ugyan, de nagyon törpe. Az ember nem ol-vasta ki arczából a nemes, nagy és szép gondolatokat; a társadalmi illemszabályok eléggé betöltötték lelkét. Ezeken kívül nem értett semmit; minden a mi feltűnő vagy szokatlan volt, hibának tűnt fel előtte. Ő a szabályoknak hódolt; az életet részletekbe osztandónak tartotta, szerinte bizonyos

— Anyám és Digby kisasszony a parkban vannak, mondá Laura. Ne menjünk ki hozzájuk?

Néhány perc múlva az egész társaság a szabadban volt, egy terebélyes bükkfa árnyéka alatt foglalva helyet. Lady Davencourt melegen fogadta vendégeit, ekkor sir Leonard megfogta leánya vonakodó kezét s Digby kisasszonyhoz vezette.

Néhány szóval bemutatva őket egymásnak, s Etel nyugodtan emelve fel büszke, de őszinte szeméit s jól megnézte annak a nőnek arcát, ki később oly végzetes befolyást gyakorolt rája.

A menet kolosszális kiterjedése folytán az ünnepély csaknem hét óra hosszáig tartott. Pontban 10 órakor indult meg a menet dobpergés és trombiták harsogása közt. A merre elvonult, a gyászfátyollal bevont gázlámpák megvoltak gyujtva s a házon ablakait, erkélyeit, tetőt emberádat lepte el. Másfél ezer küldöttség vett részt a menetben s több mint két ezer koszorút emelt hat gázszkoci.

A katonákot vívó kocsik előtt közvetlenül a bellevilli választók küldöttsége haladt; a kocsit után pedig a családtagok, a lakók, az elhunyt legbensőbb barátai, Grévy képviselője, a görög és román követek, s a becsületrend nagymestere. A nagyhatalmak képviselői megjelentek ugyan a Bourbon-palotában, de a menetben nem vettek részt.

Ezután következtek a képviselők, és szenátus tagjai, az államtanács, bíróságok, megyei közsegélyezés képviselői. Az összes republikánus képviselők ott voltak képviselve, csupán a klerikálisok nem jelentek meg.

Nagyszámúallal megkísérve a párisi, a vidéki és a külföldi sajtó is. A polgári küldöttségeket követték a katonai hatóságok képviselői. Szemkaprástól látványt nyújtott az ezernyi érzékeny egyenruha. Az egész helyorség ki volt vezényelve s egy zászlók, mint a legénység gázsfátyollal ellátva. A mint a menet megindult, felharsantak a tárogatók s a csapatok fegyverrel tisztelték.

A csapatokat követték az elszáziak. Az itteni egyeteket tagjaihoz több százan csatlakoztak, kik a temetésre érkeztek ide. A tömeg több ponton megjelenése őket, a házak ablakából kenderket lobogtattak feljűk, éltették a köztársaságot, de zajos tüntetés sehol sem történt.

Félkettőkör ért a gyászmenet a Pére la Chaise temetőhöz. A koporsó a főbejárat előtt lehelyeztetvén, Devés igazságügyminiszter a kormány nevében tartotta az első gyászbeszédet. Üdvözlő a nagy polgár hült tetemét, kijelentve, hogy ily férfi elvesztése nemzeti gyász.

A haza ma egy oly fiát gyászolja, ki azt szenvedélyesen szerette, védelmezte. Igen — mondja szónok — Franciaország iránti szeretete, sorsában való bizalma, még akkor is, midőn a szerencse attól elfordult és igyekezett, hogy Franciaországot százéves nagyságáról lesüllyedni ne engedje, kitörölhetetlen vonásokkal fogják az elhunyt nagy alakját jellemelni. De hazafiaság ki-vül, mely a nemzeti védelemre lelkesítette, bámulatreméltó Gambettánál még a magas politikai látókör és hazája akaratára iránti foglalkozás. Élete egészen Franciaország-nak és a köztársaságnak volt szentelve és ezeken oly finu ragaszkodással csüggött, hogy a kettőt soha egymástól elválasztani nem tudta. Ő ugyan korán hunyt el, az országot azonban, mint sorsának urát hagyja hátra, boldogan és szabadon, egy dicső és tisztelt és méltán népszerű kormány gondozása alatt. Azon két nagy kincs, melyek között a köztársasági rend betel, Franciaország becsülete kifelé, immár biztosítva vannak és így Gambetta emléke a nemzeti történelemmel összeforrvá, minden hazafi szívében maradó fog lenni.

Ezután a Párisban székelő elszász-lotharingiai társulatok nevében Chauffour emelt szót:

A háboru alatt Gambetta volt helyetünk annak lelke. A beaurauxi nemzetgyűlésben ő volt fájalmunk tolmácsa. Megcsonkításunk után ő volt képviselője, soha le nem küzdhető reményünknek! Midőn Elszász-Lotharingiáról szólt, ezeket mondá: „lakóai kétszeren Franciaák”. De Gambetta birta is egész Elszász-Lotharingia csodatálat, halálját és bizalmát még pedig oly mértékben, miként azt csak a remény által táplált hazafi érzelme keltheti. A nemesszöv munkás kimult, de él műve; az, melyet befejezett és ama még nagyobb mű, mely életének titkos és fenkölt dícsárgya volt.

Kedves honfitársaim! Nem meddő könyvekkel és a kétségbeesés kifakadásával tartozunk a nagy halottnak, de férfias fájalmunk kell mutatnunk, oly férfiak fájalmunk, kik távol attól, hogy a gyász miatt epesszék magukat, felegyenesednek és új hévvel fognak hozzá feladatunk teljesítéséhez. Elszász-Lotharingia nagy barátja meghalt de itt van drága hazánk, Franciaország élve tetterösen és készen, hogy dicsőségese hivatását betöltse. Igen francziaország! Éljen a köztársaság!

A törvényszéki védők nevében Falateut szólt. Gambetta személyes tulajdonságait és tehetségét magasztalással emelte ki. „Demokratikus kormányzat alatt — mondá — oly megtestesítés, amelyben Gambetta hült teteme részesült, hogy, majd nem képtelenség, vagy lemondás volna, ha az csak az illetné. De az magasabbra, messzebbre terjed. A tisztelet az ellentállás emlékének van szentelve, melylyel a hála érzet egyesül mindazok iránt, kik Gambetta buzdító szavára a hazáért harchoz tak és estek el. Nagy azok száma és temetésüknek, hogy hozzájuk méltó legyen, a jelenlegihez hasonlóan kellene lenni.

Oh bár csak felkelhetnének sirjukból, hogy láthatnák az embertömeget, a zászlókat és a hadsereget! Ők azok, kik előtt meghajlunk! A hazáért! Ez a jelen-tősége a mai ünnepélynek.

Választási holmi.

Nagy érdeklődés, élénk korteskedés előzte meg a tegnapi napot. A pártok országos politikai elvek szerint sorakoztak. Nyugtalanlás, aggodalom ült reggel a város arculatán s mindenki lánosan várta az este kihirdetendő eredményt.

A szavazást a monostori kerületben a Diánafürdő lakói nyitották meg. Losonczy János, Szombathelyi Papi, Grau József, Vendrey és Zilahy adták be először céduláikat. Ez jól jött, monadt pártbíveink, a Diánából nem jöhettek zavaros cédulák; megtisztítja azokat a víz és lakóinak függetlenségi szelleme.

A kormánypárt numerizált cédulákat adott be. Így kapták ok a borítékban a „végrehájtó bizottság” által. Sokat találgatták, hogy kicsoda írta e numerusokat, végre kitalálták a számok fekete színéről és gombolyúságáról. Így aztán nem volt több ok félni e numerusoktól.

A „Magyar Polgár”-nak kellemes napja volt. Hivatalos közege lehetett 24 óráig Szász Domokos urnak. Örömben reményelt számot adott ki s mint mondják e számnak épen anyai hatása volt, mint a Kárvázy Árpád nr korteskedésének.

Ugy mondják, hogy a „Magyar Polgár” be áll egy napra „pompos funebre”-nek s a következő „Gyász-hír” fogja közölni:

Szomorodott szívvel jelentjük, hogy dr. Haller Károly, dr. Biró János, dr. Jenei Viktor, dr. Kis Sándor, dr. Ajtai Sándor, dr. BIASINI Domokos, dr. Frits Albert, dr. Vizi Endre és dr. Berényi folyó hó 7-én, a kormánypárt véglegvételé-
se miatt kimultak az árnyékvilágból.

„Valjon miért estek el annyian a kormánypártiak közül? Kérdezte egy közönyös ember. — Azért mert igen sok volt közöttük a doktor — felelé rá valaki.

„Ki az a végrehájtó bizottság? hiszen senki sincsen alóira” — Hivatalosan nem tudatik, de mint bitang jószág kerestetik — felelé rá egy rozsz nyelvű ember.

Eljött Ugron Gábor s a függetlenségi párt „schlager”-t kapott. Megérkezett a Szász Domokos segélyére ifj BIASINI Domokos, s a kártya „fucscs”-ot mutatott.

Az udvari bált hir szerint azért halasztották el, hogy ifj. BIASINI Domokosnak ideje legyen segítségére jöni a kolozsvári kormánypártnak. A befolyásos ifjú ígéretet tett Szász Domokosnak, hogy ezental protegálni fogja.

A Magyar Polgár vezércikkét irt arról, hogy nem kell a választásnál országos politikai pártokra tekinteni. E cikk hatása alatt valaki ilyen cselekedett be: „Mintán itt az országos politika nem jöhét tekintetbe, ennél fogva választom Szász Gerőt, Hegedüs Istvánt, Beningni Samut és Bartha Miklóst.”

A kormánypárt uton-utólen panaszokdók, hogy nagy volt az indolencia az ok pártjukban. Hát bizony, tevékenységre, lelkesedésre, buzgóságra nem nevel embereket a klick és a kugli!

Kíváncsiak vagunk arra a „titkos egyházi jegy”-re, melylyel Szász D. nr terrorizálta a református földeszeket.

Egy szellemes ügyvéd így szavazott: „En vagyok a 127 számú gályarab.” Erre Dobál Antal — mint mondják — valamivel nagyobb lélegzetet a szokottnál.

A tél teljes erővel beállott, Turos Márton uram e nagy hidegre így kiáltott fel tegnap este: „a városi polgárság tömegesen megkezdte a díszmóltást!” Ime, a tegnapi nap tanulsága.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, jan. 8.

— **Kossuth Lajos** nagy hazánkfia a napokban levelet intézett báró Nyáry Jánoshoz. A levél arról tesz tanuságot, hogy Kossuth a régészethen és geológiában is számot tevő tudós. E nagy becsű és rendkívül terjedelmes levelet Pulszky Ferencz a régészeti társulat elnöke a társulatnak f. hó 16-ikán, az akadémia heti ülésében tartandó havi ülésén fogja felolvasni.

— **Hegedüs István** pénteken esti öt órakor tartá felolvasását. „A materializmusról, a városház nagytérképén. A terem igen díszes közönséggel telt meg. Ott voltak a helyi arisztokrácia nővilágának kiválóbb tagjai s a legintelligensbb közönségben kívül a tanítókné képezte, nagyszámú egyetemist hallgatóság stb. Hegedüs ismert szellemes modorában osztogatta csipőse megjegyzéseit a materialistákknak s vázolvá a köztűk és az fidealisták közti különbséget, megjegyzé, hogy bizony az előbbiek hütelenekek lettek a régi lobogóhoz és Pundhomehoz. Igen találóan fejezte ki — érvelései közben — hogy a tudomány kielégíthetelen szőmja szintén eszményi vonása természetünknek, mely vonás épen a materialistáknál s fellelhető. Az egész anti-materialista felolvasás telve volt a legszellemesebb ötletekkel s finom élezcsekk. Ime egy kis mutató: „A mely pillanatban a művész pénzre gondol, elvesztí a szép iránti érzékét.” — A közönség feszült figyelemmel hallgatta mindvégig az érdekes felolvasást, s szinte sajnálni látszott, midőn Hegedüs és szavakkal: „Legyen az eszmény szép, de a szép legyen érthető”, s — bevégzé felolvasását. Talán mondanunk sem kell, hogy az utolsó szavakat élénk tetszészaj kísérte.

— **Adóbefizetési idő.** A városi tanács köztudomásra juttatja, hogy a mai napról és jelen szám alatt meghagyottat a városi adópenztári hivatalnak, hogy a folyó 1883-ik évi január 15 napjától kezdve, naponta reggeli 9 óráig délieg óráig vegye be az adó illeték és más rovatokl fizetéseit az adózóktól a délutáni órákban pedig az elkönyvelésekkel foglalkozzék, mely tanácsi intézkedésről az adófizető közönség azon figyelemfelkeltéssel értesítették, hogy az ünnep és vasárnapok kivételével, mely napokon az adópenztárnál a fizetések el nem fogadtatnak, naponta reggeli 9-től déli 1 óráig fizessék be tartozásaikat, mert a délutáni időben az adóhivatali tisztviselők az elkönyveléseket kell hogy végezzék, az

1880-ik évi szervezési szabályrendelet 331-s-á értelmében.

— **Társasbéd.** A kolozsvári kataszteri kerület igazgatósági és vidéki bizottsági tagjainak nagy része, a mai gyűlés után, társas ebédre jött össze a „Hungáriá”-ban. A társaság késő délutánig igen kedélyes hangulatban maradt együtt.

— **A befagyott tavon** eleven, tarka világ van. A jég sport kedvelőinek, a sok áltatás után, végre meghozta a hideg idő a jeget s a sétatéri tavat, tegnapelőttől kezdve, igen elegáns közönség keresi fel. Ez egészséges sport, az idén több új tanítványt hódított magának a nélkül azonban, hogy a mestereket elvesztette volna. A tükör sima jégén van elevevenség, s ma már az ösmersők, a befagyott tavon adnak találkát egymásnak. — Tegnap délelőtt a katonazenekar is játszott. A korcsolyázó egylet értesíti mindazokat, kik az egylet tagjai óhajtanak lenni, hogy Salamon Sándor titkárnál jelentkezzenek. A rendes tagok az egész évadra 4 frtot a rendkívüliek pedig 5 frtot és a helyb. egyetem polgárai 4 frtot fizetnek. Két személyből álló család részvénye 7 frt és minden további családtagért 2 frt fizetendő. Egyszeri belépti díj a jégre 20 kr. zenenapokon pedig 30 kr., a nézőhelyre 10 kr. Zene minden vasárnap és szerdán déli fél 12-től fél 2-ig.

— **Gróf László Vinczéről** városzerte az a hír terjesztetett el, hogy egészen véletlenül meghalt volna. Örömmel konstatáljuk, hogy e hir teljesen valótlan, mert a gróf a bilaki erdőségekben folytatja vadászatait.

— **Baudisz kír. adófelügyelőt** nyugdíjazták. Ugy látszik ő lett kiszemelve áldozatnak a kolozsvári ellenzék miatt. Ezért bizony kár volt, mert a kolozsvári függetlenségi pártot nem a piczula érdekei vezetik, hanem az elvek. Baudisz nem tett egyebet, mint hűségesen teljesítette a kormány intenczióit.

— **„Die ungarische Sprache nur in Ungarn bekennt.”** A helybeli kereskedő társulat tudvalevőleg e hó 20-án bált rendez. Szokás szerint meghívókat küldöttek a társulat tagjaival összekötésben levő külföldi cézeknek is. E meghívók — igen természetesen — magyarul vannak kiállítva. Több bécsi, németországi céz, rögtön néhány forinttal váltotta meg a meghívót. Akadt azonban egy gemeiner osztrák firma bécsben, F. A. Engel, a ki a magyar meghívóra, egy ékes retour után ezeket írta: „Di ungarische Sprache nur in Ungarn bekennt.” — Felhívjuk kereskedőink figyelmét, a császárváros virágára s ajánljuk, hogy mutassák meg F. A. Engel urnak, hogyha egy magyar bált meghívóról nem képes „notizot” csinálni, akkor a magyar kereskedők, az ő megjegyzése után, nem képesek nála rendelvényeket tenni. Ha annyira idegessé teszi a magyar szó, ne szedhesse zsírtját a magyar pénznek! — Ajánljuk F. A. urat kereskedőink figyelmébe.

— **Korcsolya nóta.** Megkezdődött a korcsolyázás. A jég sport sok kiváló dandy je, örömben ekként pengeti lantjának hurjait:

Korcsolya nóta.

Már mi nálunk most a divik,
A kisasszonyt jég re viszik
Akár ázik, akár fázik,
Még is folyton korcsolyázik.

Már mi nálunk ez a nóta:
Jere rozsmán ki a tóra!
Ha a lestei kiel fel ismét,
Elesnek ott mások is még.”

Már mi nálunk az a szokás,
A férfiből lesz a szakács:
Az asszony meg jégre megyen
Azért, hogy étvágya legyen.

— **A kolozsvári hölgyek filléregyletének elnöksége** kedves kötelességének tartja, az egylet nevében hálás köszönetét nyilvánítani mindazon hölgyek és uraknak, kik az e hó 2-án tartott „Jelmesez fillérestélyen” szíves felszólításra legnagyobb készséggel részt vettek, és az estély sikerére ezáltal befolytak.

— **Színházunknál** a helyzet annyira homályos, hogy abban tisztát látni nem lehet. A helyzet valóságos chaos — írja a színházeti szaklapnak, a „szinpad”-nak kolozsvári levelezője is. Operettünk jövőre nem lesz, felmondunk az énekes személyzetnek, többen távoznak, de a kar-személyzet jó része is megy. Azt is kezdik szutogni némelyek, hogy vissza helyezik az operett régi jogaiba, mások, hogy opera szervezéséről van szó. Mind e hírek pusztá monadták s merőben a légben függenek, mint jórészt a művezetők tervei is. A drámai személyzetnél többen a régiak közül már szerződtek, Szacsaváit nem kínálják meg szerződéssel, Szacsaváit megkínálták, de nem fogadta el. E két utóbbi már tíz éve van színházunknál; idejök jobb és szebb részeit itt töltötték, innét egy percig sem távoztak, a hosszát itlést s a megköszönés, mintegy jogokkal ruházta fel őket s ezenkívül a közönség kedvencei, nem tudjuk hát érteni, miért nem szerződtek.

— **Szellem a szinpadon.** Szombaton este, a nemzeti színházban nagy közönség előtt ismételték a „Czifra nyomorúság”-ot. A közönség kiváló jó hangulatban volt, tapsolt, nevetett, majd érzékenykedett, a mint a jelenetek hozták magukkal; Krasznayné, Szacsaváiné és Gabányit mindegyre elhalmozta tetszésnyilatkozatokkal. A második felvonás elején aztán tetőfokra hágott a

derűség. Tolnai (Simi) a fürdő-salonban újságot olvas. A mint néhány perc múlva szétnyitá az újságot, jőzű nevetés fogta el az első sorban ülőket; a hirlap a boldogult „Kelet” egyik utolsó példánya volt. — A közönségnek e kis intermezzóból csak is haszna lehet, mert így megtudhatta, hogy a „Czifra nyomorúság” történeti ideje, a „Kelet” végnapjaival esik össze.

— **Sz.-Udvarhelyt** tegnap a tanári kar érdekes műkedvelői előadást tartott; ugyanott a megejtett tiszujitáson Szemerjai Lajos helyett városi tanácsosnak Kovács Lajost, városi orvosnak dr. Mezei helyett dr. Kassai Albertet választották meg.

— **Meghívás.** Az „Erdővidéki Népbank” évi közgyűlését, folyó év január 21-én délután 3 órakor kezdve tartja Baróthon, a városház nagytérképén, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívom. 1882. január 6-án. Az elnök megbízásából, Czirmay Lajos, titkár.

— **A marosvásárhelyi „Clotild”** székegy leányarváz és a jótékony nőegylet, saját pénztárai javára, folyó 1883. év január 28-án, a Transylvania disztérképén, Béli Gergelyné, gróf Nemes Róziának védnöksége alatt, álarczos Calicó dominó bált rendez.

— **A sarkantyú nem udvar képes.** Ma hétfőn udvari bált lesz a budavári királyi palotában, melyre, az udvari rendelkezés meghatározta, hogy a meghívott tábornokok, törzs és főtisztok nyolc óra előtt jelennek meg és pedig mindnyájan diszben, tábori öv nélkül. A nagykeresetek szalagait nem tűzik föl; a tiszték, kivéve a huszárokat, kik eszmába húzott piros nadrágot itt is kötelesek viselni, szalon pantalonban jelennek meg; sarkantyút nem viselhetnek, csakis gombosat. — Még beletalálna akadni, vagy egy strimflis lovas lábikrájába és rögtön kész volna a casus-belli.

— **Színigymagymoltó egylet Tordán.** A napokban egy oly egylet alakult meg Tordán melynek célja egy színházi terem építésére szükséges alap beszerzése, s az előforduló országos és helyi jótékony célok anyagi és erkölcsi támogatása. Eczelőkat pedig színlelőadások, zeneestélyek stb. rendezése által mozdítja elő. Az egylet tagjai: 1. Pártolók, kik éventikint kötelezik magukat 50 krajczárt fizetni. 2. Működők, kik az egylet színi-, zene- és ének-osztályában segítik elő az egylet célja elérését. Az egylet ügyét az alapszabály szerint a közgyűlés és az igazgatóság vezeti. A gyűlés elnökéül br. Kemény György főispánt, alelnöknek, Veress Dénes alispánt választotta meg. Az igazgatóság tagjaivá választatták: dr. Domokos Antal, Moldován Gergely, Velits Ödön, dr. Volf Gyula. Szegithi Sándor és Puhl Ignác. Művezetőnek Eisenlohr Ulrich adófelügyelő jelöltetett ki.

— **Valéria főhercegnő bálja.** Midőn Valeria főhercegnő az e hó 8-ikán megtartandó nagy udvari-bálon nem vesz részt, a főhercegnő számára f. hó 11-ikén külön „kis” bált rendeznek.

— **Műkedvelők.** Erdélyben időnként a következő városokban tartanak műkedvelők színlelőadásokat, u. m.: M.-Vásárhelyt, K.-Vásárhelyt, S.-Szt.-Györgyön, Erzsébetvárosban, Sz.-Keresztur, Sz.-Udvarhelyt, Ditróban, Fogarason, Gyula-Fehérvárt, Déván, Szamos-Ujvárt, N.-Enyeden, Csik-Szeredában, Szépízen, Hátszegen, Fogarashon. Fogarashon közelebből adtak elő a „Czifra nyomorúság”, Hátszegen meg „Az ördög pályáját”. Összesen tehát tizenhat helyt tartanak hébe-hóba színlelőadásokat. Szép jele ez a társaságos összetartásnak s a szinpad érdekelttségnek!

— **Jókai a trónörökös-párnál.** Jókai Mór a Nemzetben elbeszéli a fogadtatást, melyben a trónörökös párnál része volt mikor Rudolf főhercegnak átadta Bálványos vir ezimű legújabb regényét. Jókai a trónörökös által egyik „jó” kollégájához: intézett levélből tudta meg, hogy óhajtaná a székegyekről szóló regényt olvasni. Elvitte azt. A fogadtatásról legelőbb is azt írja, hogy Stefánia főhercegnőnek a ruháját meg se látta, csak az arcát, s az olyan volt, a milyennek „ihletett művész a jobb idő reményének nemtőjét festené”. Ekkor azután beszéltet magának a főhercegi pár által a Székelyföld természeti szépségeiről, annak népéről, magas műveltségéről igen hosszasan; élénk kedvet mutatva annak szín-ről színe megismeréséhez. Rezső főherceg ekkor azt kérdezte tőlem, hogy ez a regény a székegyekről szóló szerint van-e írva? En monadtam ő fenségének, hogy a magyar nyelvben nincsenek olyan idiómák, a mik irodalmi bíltőliséget okoznának. „De mégis vannak egyes szavak, tájszólamok, a mik sajátságosak,” mondá Rezső főherceg. Ezután azt kérdezte a főherceg, hogy hányadik kötet regényem ez már? — Mondám, hogy a kétszáz ötvenedik. — Oh mi kedves volt az őszinte meglepetés hangja! A bájos főhercegnő ajkain erre a szóra! Biz ez olvasni is sok nem hogy megírni. „S ezeknek nagy része németre is le van fordítva?” — „Valami százhetven kötet.” — „És francziára is?” — „Valami tizenhatféle nyelvre.” — „E szerint ön kora reggeltől késő estig, mindig dolgozik?” — mondá a főherceg. — „Nem én. Csupán délelőtti irok. Minden munkámat előbb a fejemben dolgozom ki egészen, mikor leülök azt papírra tenni, csak a késztet irom le.” — „De mégis sokat kell önnek kuforrások után járni, tanulmányozni, utazni. Azonkívül még az országgyűlésen is van feladat.” — „Most már kevesebb, mint azelőtt: a szó-nokatok küzdelme most már a gyakorlati feladatok megoldásának adott helyet.” — Ekkor azt mondotta ő fenség, hogy ismerem e Brankovics magyar író? —

„Igenis: ő fordította fenséged keleti utasai leírását, ismerem a művet mind a két nyelven: jól van lefordítva.” „Brankovics tehetséges író?” — „Igenis. És hirlapszerkesztő.” — „Fenséges uram, mondám, nálunk még a szélsőbal is a loyaltásnak a mintaképe, s a mit mi nálunk szélsőbalnak neveznek, az Franciaországban konzervatívnek is megjárna. Nálunk minden párt hű és becsülésre méltó.” — „Igaz! Ekkor ő fensége újra visszatért a székegyekre. Egész kedvteliséggel hallgotta, a mit felőlük beszéltem. „Ön többször járt a Székelyföldre?” — „Többször bejártam azt költői tanulmányozásból. Székely leány a feleségem is. A képviselői mandatumot is egy székegy kerületből nyertem: a mellettem való székegy kerület választotta meg Tisza Kálmánt is képviselőnek.” Ekkor aztán beszélt a főherceg Tisza Kálmánról. En sem maradtam adós a felelettel a főhercegnék: elihleti akárci. Azzal végezte, hogy „csak az isten tartsa meg őt mi nekünk sokáig!” Végül azt mondva: „igen szépen köszönöm önnek ezt a kedves ajándékot: el fogom olvasni!” szívélyesen kezét szorított velem, (szegény magyar fákó potóval) a legszeretettebb, a legfinomabb trónörökös pár. Az isten tartsa meg őket mi nekünk sokáig! Hát biz ez mind nagyon szép, csak hogy a politikai servilizmus úgy megalázza szemünkben a trónörökös előtt az írófejedelmet.

— **Amerikai adoma az ügyvédekrol.** Az amerikai humor egy kis mutatóványul közöljük a következő adomát: Hosszas marakodás után elhatározta a farkas, hogy a hiénát meg fogja semmisíteni. Tanácsot kért az oroszántól. „Ass neki vermet utjába — mond ez — s ha elfogtad, fald fel.” A farkas csakugyan megásta a vermet az uton, melyen a hiénának dolga volt. De mialatt önelégülten nézegette volna művét, belebotlott s beleesett magába. Es jött az oroszlan: „Ég, mit látok!” „Beleestem a saját vermembe” felelt a farkas megjuhászodva. „Igen? No én még azért jöttem, hogy segítsek neked a hiénát enni; de minthogy a dolog így áll, most a hiénának segítke és téged eszlek meg” — mond az oroszlan. — „De hisz a vermet a te tanácsodra ástam” ellenvert a farkas. „Mitse tesz — választott az oroszlan — hasonlót tanácsoltam a hiénának is, nekem pedig mindegy, akár farkas, akár hiénát eszem.” — Tanulság: Az ügyvéd mindig megkapja díját, akár hogy dőljön a sel ügye.

— **Egy új jubellum.** Jövő évben, száz esztendeje lesz, hogy az első nyolc göngyölgő gyapotot Amerikából Európába hozták. Ez évfordulót Amerikában azzal akarják megünnepelni, hogy kiállítást rendeznek, melyen csak gyapot-készítmények szerepelnek majd. Az amerikai gyapot-termelők körében alakult „Association Nationale” azt reméli, hogy a kiállításnak, melyet valószínűleg Cincinnati-ban rendeznek, nagy sikere lesz.

LEGUJABB.

Árviz-hirek.

— Ered. tud. —

Budapest, jan. 8. Ó-Budán a helyzet annyiban változott, hogy a Goldberger-féle göcszivattyún kívül a kertületi árvíz bizottság is állítottatott fel két szivattyút. A Lajos utca s Fazakas köz mellett még mindig el van árasztva az utcaai csatornáiról feltöltő víz által. Midőn a Goldberger-féle gyár már tegnap dél óta szünetelt s az utcaán a víz még folyton bugyog fel, kétségtelennek bizonyult, hogy a víz a városi csatornán keresztül veszi útját, midőn annak betöméséről ideje korán nem gondoskodtak. Heuffel osztálymérnök indítványára a bizottság ma elhatározta az utcaai csatornanyílások betömését.

Pestmegyében a duna vidéki járásokban a veszély egyre nagyobb. A pilisi járásokban Visegrád, Kis-Oroszi, Sziget-Monostor és Tótfalu községeknél nem csak határát öntötte el a víz, hanem a községek egy részébe is betört már az ár. Pócsmegyeről, hol a vész leginkább pusztított, menekülni volt kénytelen a lakosság Leányfalvára. A két szőlő járásban megfeszített szorgalommal működtek a gátak erősítésén s daczára ennek, nem bírták elkerülni a veszedelmet, mint ezt az alispáni hivatalhoz érkezett következő sürgöny igazolja:

Rácskeve, jan. 7. Folytonos áradás. Ujjfalu és Makád közt a gátemelés folyton tart. Rácskeve a Kis-Duna felől fenyegettetik.

Dömsöd, jan. 7. Lassan ugyan de folyton árad a Duna. A védelmi munkálatok fokozott erővel folynak.

A vízállásról esti 6 órakora következő értesítést vettük:

Linzben a víz változatlan áll. Bécsben a „

Pozsonyban a víz állása 6'87 m. 8 cm. apadás. Komáromban „ 6'97 „ 4 cm. áradás. Budapest „ 6'63 „ 8 cm. áradás.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, kedd, jan. 9-én.

ORPHEUS AZ ALVILÁGBAN.

Látványos operette 4 felv.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
BARTHA MIKLÓS.

E rovat alatt közölt hirdetés minden szaváért egy krajczárnyi díj fizetettik. Címmel ellátott hirdetések után külön 30 krajczárnyi bélyegilleték számítottik.

APRÓ HIRDETÉSEK.

E szó alatt „cím” a város vagy helység neve, továbbá az utca házszám egyezővel a hirdető fél lakása vagy irodahelyiségének megnevezése értetik.

Kerestetnek

Hugó Viktornak „A nevető ember” a teger munkásai, és az „1790” című munkái magyar nyelven, és kerestetik egy kitűnő görög német szótár. Ajánlatok kiadói hivatalunkhoz intézendők. (2)

Falusi birtok

kerestetik megvételre. A birtok 500—1000 holdig terjedhet és kívánatik, hogy a kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal ellátva legyen. Ajánlatokat az Ellenzék kiadói hivatala fogad el. (4)

Két szoba

butorozva kerestetik, a belvárosban, lehetőleg első emeleten f. hó 15-ig kezdődőleg akár havi, akár egy negyed évi bérletre. Kiadói hivatalunk ajánlatokat elfogad. (5)

Kerestetik

Egy két és fél méter hosszú és 1 méter széles puha fából készült festett asztal. Ajánlatok kiadói hivatalunkhoz küldendők. (10)

Zongora

bérbe kerestetik. Ajánlatok az ellenzék kiadói hivatalához intézendők. (6)

Elveszett

Decz. 30. délelőtt egy kis sárgaszőrű vágott fülű és farkú rattler. Megtaláló forduljon kiadói hivatalunkhoz. (1)

HÁZASSÁGI AJÁNLAT.

Egy huszonnyolc éves fiatal ember önálló, kiképzett helyben felsőbb osztályú üzlete van, önjelölt egy jó háztól való nővel venni, ki 17-től 25 éves lehet, és legalább is két három ezer forint készpénzzel rendelkezik. Bővebb ösmérkedést levélileg s az ösmérkedési

Ajánlkozik,

egy Bécsben tanult gépészművész helyben való alkalmazására. Megkeresések e lap kiadói hivatalához intézendők. (3)

Eladás.

FEIHTER-féle logaritmus eladó! Bővebben a kiadói hivatalban. (7) 1—1

Legelő

bérbe kiadó. Bővebben a kiadói hivatalnál. (9) 1—3

CSIKI LUKÁCS

A HORGONYHOZ. KOLOZSVÁRT, Teleki Domokos-ház.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe egész ujonnan és átdúsán berendezett

Fűszer-, Liszt-, Csemege-, Bor- és Asványviz-kereskedését.

Jutányos ár és kitűnő minőségű cikkekkel, ugymint: **Finomított cukor, Cuba, Gyöngy, Ceylon, Arany Jáva, valódi arabiai Mocca-kávék**; továbbá mindennemű fűszes áruk, kitűnő henger-lisztek, naponta friss **irós-vaj**, többféle honi és külföldi sajtok, **halak, husneműek, friss és cukrozott déli-gyümölcsök, cukor-csemegek, schweizi (Suchard) csokoládék.** Valódi kínai és orosz-theák, legfinomabb bel- és külföldi RUMOK. Liqueurök, valódi angol theakenyerek.

Legfinomabb bel- és külföldi

asztali- és csemege-borok, honi- és francia-pezsgek.

Valódi Milly-gyertyák és Milly-szappanok, angol Risz-keményítő és Fénypor.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. — A legolcsóbb árak, pontos, tiszta és szolid szolgálat hirtosítása mellett kiváló tisztelettel **Csiki Lukács.**

(1) (3—100)

A széchenyitérén VERTHEIMER VILMOS

üzletében

kapható a legfinomabb

JAMAIKAI RUM

Továbbá mindenféle fűszer és gyarmat áruk legolcsóbb bevásárlási forrása. (7) (3—5)

FARSANGI IDÉNYRE!

báli ruhák megrendelhetők 20 frttól felfelé

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN

BETEGH PÉTER

női-pipere kereskedésében Kolozsvárt, főtér.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek szíves tudomására juttatni, hogy a jelen FARSANGI idényre a LEGJUTÁNYOSABB báli ruhákhoz tartozó bel- és külföldi különlegességek, tárlátánok, illusionok, selyem és atlasz kelmék, tul-langlaisok, mouli és creppelise, virágok (darab és garniturokban) tollak, fehér, fekete atlas és brüner topánok, báli belépők, keztyűk, legyezők, miederek, szalagok, csipkék, kerek és uszályos szoknyák, valamint e szakmáavágó még számtalan elé nem sorolt tárgyak nagy választékban megérkeztek. Ruháknak elkészítését a legutolsó divat szerint egy ráha-derék és elő-hossza beküldése után felelősség mellett elvállalom.

Midőn ez alkalommal a n. é. közönség becses pártfogását kérem, nem mulaszthatom el említés nélkül, hogy előnyös bevásárlásom folytánaz elősorolt cikkekkel fel-tűnő olcsó árban szolgálhatom.

Muffokból és miederekből

(3) 3—100

gyári raktár.

Megérkezett és kapható NOVÁK VICTORNÁL

Kitűnő-erdélyi hegyaljai náczurmös bor 1 liter ára 45 kr. Fehér úrmös kitűnő csemege bor 70 cliter ára 50 kr. az üvegeket 10 krban számítom, s ugyan ez áron vissza is veszem.

(20) (3—4)

Üzlet-helyiség nagyobbitás!

Leg-ujabb Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni, hogy Hiduteza Cziriák Sámuel ur házában eddigi

BUTOR RAKTAROMAT

megnagyobbitottam.

A hol is saját üzletemben jó száraz anyagból készült, mindennemű Schiffonok, Kredenczek, ebédő-, Salon-, író-, varró-, öltöző-asztalok, heverő-dívanok, különféle Garnitúrák, azokhoz több színű s faju bevonó szövetek és szőnyegek, Ségglös Afriek, lószőr- és rugayos matrácok;

Mindenféle fali-, öltöző-, álló- és toilette-tükrök, ablak-Carnisok, nádfonatu különböző székek és ves-butorok kerti berendezéshez, — szóval: mindennemű termek, szobák és kerti helyiségek berendezéséhez szükségeltető bútordarabok kaphatók.

Továbbá elvállalom szoba-butorok kijavítását, újbóli megfestését, politirozását, vagy szövettel való bevonását. — Nemkülönbben mindennemű

épület asztalos munkákat

jó száraz anyagból helyben és vidéken elvállalom.

Végül bátor vagyok asztalostársaimmal tudatni, hogy Bokros A. urtól az eddigi **Furnier-raktárt** átvettem és az mindenfajá furnirokkal ellátam, s a lehető legolcsóbb árban rendelkezésre bocsátom.

Árjegyzék diófa-furnirokról:

(8) 3—52 Oldal furnir 3 kr.
Fülg furnir 5 kr.
Srég furnir 5 kr.

Lombfűrészlesekhez a legszebb furnirok.

Midőn a nagyérdemű közönség eddigi szíves pártfogását megköszönöm bátor vagyok, egyuttal felkérni szíves megrendeléseik feljövire is szerencsétlenül szíveskedjenek. — Maradván teljes tisztelettel

KEREKES JÓZSEF. Beszélgetés

Üzlet-helyiség változtatás!

DEMJÉN LÁSZLÓ



a takarékpénztár épületében.

KÖNYVTÁRAK

úgy egyes használható új vagy régi könyvek megvételnek vagy becsereitnek.

A legjelesebb új vagy régi magyar, német, francia, angol művek itt eddig még nem létezett antiquariusi áron kaphatók. Bárki által hirdetett könyv és zenemű is azonnal kapható vagy megrendelhető a legrövidebb idő alatt.

Az I. számú antiquariusi könyvjegyzék, mely 2468 a magyar és Magyarországra vonatkozó új és régi műveket folyóiratokat tartalmaz megjelent, könyvtárak és könyvbuvároknak igen érdekes, kíváncsi ingyen és bérmentve küldetik meg mindenkinek.

Mindenféle hangszerekre

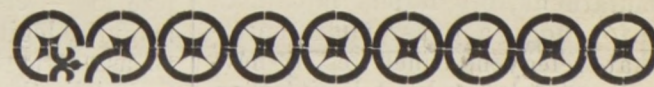
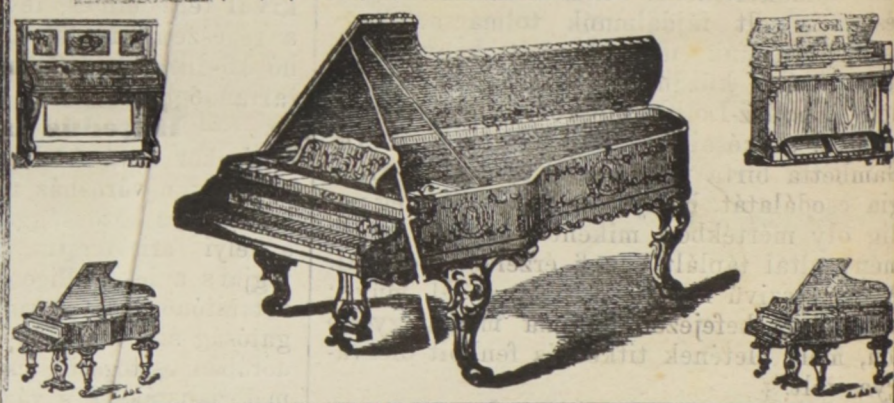
ZENEMŰVEK FELE ÁRON

kaphatók.

A ZONGORA RAKTARBAN.

ZONGORÁK, PIÁNINOK, HARMONIUMOK gyári áron jótállás mellett kaphatók és megrendelhetők, ha valamely hangszer nem tetszenék visszavétetik, vagy kicseréltetik.

(11) (3—)



Haszonbéri hirdetés.

A néhai Gróf Kornis Albert hagyatékához tartozó kataszter birtok, mely áll 945 hold szántó kaszálából folyó évi Szt.-György napjától kezdve haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet az örökösök közös meghatalmazottja Bárá Szentkereszti György urral Hosszuaszon és Kolozsvárt Schilling Rudolf kir. közjegyző urral.

(22)

(2—3)